

**Formalna sociologija (sociološki formalizem):
Simmel, Toennies, von Wiese, Lukić**

Sorokin - meni, da formalno-sociološki pristop ni noviteta moderne sociologije. Pojavi se predvsem v Nemčiji ob koncu prejšnjega stoletja, pa tudi v ZDA (Ross, Small). Pomemben dejavnik je okoliščina, da sociologija ni bila povsem konstituirana, niti nista bili opredeljena njena metoda in predmet.

Formalna sociologija je prispevala k oblikovanju sociologije kot družbene znanosti, k natančnejši uporabi izrazov. Ni pa bila na pravi poti k razlagi družbenega življenja.

Zastopniki formalne sociologije so: **Simmel, Toennies, Wiese.**

Simmel - je izhajal iz vprašanja o predmetu sociologije, ki ga je razumel kot dvom:

- 1* ali naj bo enciklopedična znanost (ekonomija) kot nekakšna skupna posoda;
- 2* ali pa naj za svoj predmet vzame oblike neodvisno od njihove konkretne pravne, ekonomske...vsebine.

Sociologijo je pojmoval kot nekakšno geometrijo družbenih oblik, kot znanost, ki naj ustreza geometriji. Predmet sociologija mu ne pomeni družbe kot celote. Naj bi šlo za univerzalne, nečasovne in nadprostorske oblike družbenega življenja, ki jih je mogoče reducirati na medsebojna dejanja (interakcije), te oblike so recimo: združitev in razdružitev... Simmel raziskuje :

- 3* pogoje trajanja posameznih skupin v času in
- 4* prostorske navezave, kar naj bi veljalo za vse oblike.

Bistvo njegovega pojmovanja je, da se lahko iste oblike pojavijo na vseh področjih družbenega življenja. Prišel je od spoznanja o obstoju razdalj v družbenih odnosih, do ideje o nekakšnem družbenem prostoru.

Toennies - proučuje delitev na družbo in skupnost. To je tipologija družbenih skupin.

- 5* Skupnosti so odkritosrčne, trdne, obstoječe pred posameznikom (ki je podrejen).
- 6* Primeri skupnosti so družina, vas, etnična skupnost.
- 7* Skupnosti izvirajo iz elementarne težnje človeka po skupnem življenju, njegove instinktivne plati.
- 8* Družba pa je tista oblika združevanja, skupnega življenja in dela, ki raste iz razlik v interesih in v katero se ljudje združujejo zaradi uresničenja svojih interesov. Solidarnost je dokaj omejena, posameznik se v družbi pojavlja samo z delom svoje osebnosti ali na depersonaliziran način, se obnaša sebično.
- 9* V duhu formalizma, pravi Toennies, menil, da gre za univerzalni obliki. Po njegovem mnenju, lahko trdimo da je družba novejši način združevanja, tipičen primer sodobne družbe pa je podjetje.

Von Wiese - Formalna sociologija je doživela svoj vrhunec z **Wiesejem**. Le-ta ni priznaval družbe kot posebne realitete. Stal je na nominalističnih pozicijah (pojma tvorba in proces).

- 10* Družbeni procesi so sestavljeni iz dejanj posameznikov, te pri tem vodijo nameni in cilji, ki predstavljajo osnovne deterministične dejavnike.
- 11* Von Wiese skrči pojem situacije in samo družbo na prostor v katerem se posamezniki približujejo (pomeni združevanje oz. poenotenje) in oddaljujejo (pomeni razdruževanje - tekmovanje, spopad).
- 12* Relativno stabilne družbene oblike se pojavijo kot tvorbe, ki so rezultat ponavljanja, kopičenja in zgoščenja procesov. Vse tvorbe mu pomenijo neke vrste družbene skupine.
- 13* Državo opredeli kot najbolj obsežno in tudi kot najbolj prazno obliko družbenega življenja. Pogoj njenega obstoja je razlika njenih članov ter odnos nadrejeni - podrejeni.

Lukić - Pravi, da glede trdnosti, trajnosti in strukturiranosti lahko razlikujemo tudi med skupki (agregati) in skupnostmi.

14* Skupki so skupine, v katerih so posamezniki povezani začasno in ohlapno (npr, gledalci na nogometni tekmi).

15* Poseben tip agregata (skupka) predstavlja **drhal**, t.j. skupina, ki jo obvladujejo kolektivni afekti, emocije, agresivnost,... Posameznik v njej izgubi čut odgovornosti in se združuje s skupino.

Skupnosti so ponavadi večfunkcijske, saj v njih poleg temeljnega potekajo tudi stranski procesi ter procesi uveljavljanja, upravljanja in vodenja skupnosti. Ko skupnost opravlja veliko število procesov gre že za družbo. Skupnosti so lahko organizirane, in običajno tudi so (imajo organe za opravljanje določenih funkcij, nalog - včasih gre za posameznike, včasih za kako formalno skupino). Stabilnost skupnosti izhaja iz njene dolgotrajnosti in določenih elementov kulture (norm, vrednot, celo jezika).